

*Вороніна В. Л., к.е.н., доцент,
Іщейкін Т. Є., к.е.н., доцент
Полтавський державний аграрний університет*

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВА

Сьогодні для більшості підприємств України здатність адаптуватися до мінливої економічної і політичної ситуації є нагальним завданням. У зв'язку з цим різко постає питання про вибір найбільш ефективного інструментарію управління інноваційною діяльністю підприємства, оцінки інноваційного потенціалу, розробки шляхів підвищення інноваційної активності. Це дозволить підвищити конкурентоспроможність підприємства, оперативно визначити внутрішні можливості інноваційної діяльності, виявити приховані резерви розвитку підприємства з метою підвищення ефективності його комерційної діяльності [2, с. 65].

В Україні створено певний теоретичний фундамент оцінки інноваційного потенціалу, рівня його використання та управління. Так, дослідженню поняття інноваційного потенціалу присвячені роботи С. Володіна, А. Глушенкової, Д. Дячкова, І. Маркіної, М. Сьомича, Є. Чермошенцевої, О. Шиловой та ін. Разом з тим, проблема управління інноваційним потенціалом підприємств поки не знайшла достатньо повного відображення в літературі. Багато аспектів залишаються фрагментарними, маловивченими, дискусійними, та, відповідно, потребують поглибленого дослідження.

З огляду на проведений аналіз поняття «інноваційний потенціал» підприємства, нами виділено основні характерні риси, якими повинен володіти інноваційний потенціал підприємства:

- інноваційний потенціал підприємства зобов'язаний враховувати його реальні та приховані інноваційні можливості;
- інноваційні можливості багато в чому залежать від наявних ресурсів, внаслідок чого інноваційний потенціал характеризується ще й певним обсягом ресурсів, що

використовуються в процесі досліджень, розробок і виробництва продукції;

- інноваційний потенціал підприємства визначається не тільки наявними у нього можливостями, а й мірою готовності до його використання і збільшення;

- в процесі формування інноваційного потенціалу підприємства має однозначно простежуватися взаємозв'язок між обраною стратегією розвитку підприємства і величиною інноваційного потенціалу;

- інноваційний потенціал безпосередньо залежить від видів діяльності підприємства;

- на процес розвитку і відтворення інноваційного потенціалу підприємства істотно впливають, і висувають свої вимоги до його величини і зовнішні чинники: стратегія розвитку держави, конкурентне середовище тощо [3, с. 77].

Узагальнюючи, можна зазначити, що інноваційний потенціал – це здатність акумулювати і ефективно використовувати різні види ресурсів підприємства для досягнення заздалегідь встановлених цілей і масштабів інноваційної діяльності, враховуючи реальні та приховані інноваційні можливості та стратегію розвитку підприємства.

У сучасному конкурентному просторі небагато підприємств приділяють увагу питанню управління інноваційним потенціалом. Саме тому, в зв'язку з переходом економіки України на інноваційний шлях розвитку і затребуваністю інновацій, даний аспект дозволяє підприємствам значно випередити своїх конкурентів.

По-перше, управління інноваційним потенціалом дозволяє перетворити сильні сторони організації в ефективні конкурентні переваги.

По-друге, перехід суб'єкта господарської діяльності на рейки інноваційного розвитку вже сам по собі визначає успіх в конкурентній боротьбі [4, с. 175].

Удосконалюючи систему управління підприємства, основну увагу необхідно звернути на найбільш вагомні проблеми в сфері планування, реалізації планів і контролю [1, с. 84]. Зокрема, інноваційний потенціал реалізується в більшій мірі, якщо при плануванні діяльності підприємства мінімізувати жорсткість і

схематичність планів, тоді вони будуть більше наближені до сучасних реалій діяльності підприємства.

Концепція управління інноваційним потенціалом має охоплювати всі заплановані, незаплановані, контрольовані і неконтрольовані зміни в стратегії, виробничому процесі, структурі і культурі підприємства. Вона стосується організаційних, кадрових, інформаційних аспектів функціонування підприємства. Суть такого управління полягає в тому, що підприємство має стежити за основними економічними, технологічними, політико-правовими, соціально-культурного компонентами зовнішнього середовища і коригувати власні програми розвитку у відповідь на зміни.

Список використаних джерел:

1. Хмизова О. В., Сисан О. М. Напрями розвитку інноваційного потенціалу підприємства. *Наукові праці. Економіка*. 2016. Т. 285. № 273. С. 83-88.

2. Володін С. А., Чекамова О. І. Теоретичні засади формування і реалізації інноваційного потенціалу в розвитку економіки. *Економіка АПК*. 2017. № 5. С. 65-72. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/E_apk_2017_5_12 (дата звернення: 21.04.2021).

3. Маркіна І. А., Вороніна В. Л., Хорошко Д. Р. Управління інноваційним потенціалом як фактор стратегічного розвитку та конкурентних переваг підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2020. Вип. № 3 (26). С. 76-81.

4. Маркіна І. А., Семич Н. И., Дячков Д. В. Організаційно-економічний механізм управління інформаційним потенціалом підприємства. *Економічний форум*. 2016. Вип. 2. С. 175-181.